

[Aksel Larsen.]

for sig hans saglige Opgave — som Regeringspartierne Ordførere har haft en Tilbøjelighed til kun at ville tale ganske konkret om det foreslaede Lovforslag med dets Begrænsning og har vist en besynderlig Ulyst til at tale om Aarsagen til Lovforslagets Fremsettelse, om dets Baggrund og dets Konsekvenser. I den Henseende ligger Regeringspartierne Ordførere udmærket paa Linie med den Holdning, som næsten hele Danmarks Presse har indtaget i de sidste Par Maaneder. Man har selv efter de meget alvorlige og vidtrækkende Begivenheder i Mellemeuropa næsten ikke i den danske Presse kunnet spore, at Begivenhederne ude i Verden havde nogen som helst Indflydelse paa danske Forhold eller behøvede at føre til Konsekvenser for os herhjemme. Man talte om Forholdene i Mellemeuropa, i Sydeuropa, i det fjerne Østen og andre Steder. Man talte om de Følger, de europæiske Begivenheder kunde faa saadanne Steder, men man talte ikke om, at Sagen ogsaa kunde have direkte Interesse for Danmark og for Norden.

Dette ligger ogsaa paa Linie med en Udtalelse af den højtærede Statsminister, fremsat i Anledning af den svenske Udenrigsminister Sandleres Tale om nordisk Forsvarsforbund eller nordisk Neutralitetsberedskab. Statsministeren har ved denne Lejlighed luftet sine Tanker om, at nu maa vel endelig de uansvarliges Tale om saadanne Sager høre op. Jeg ved ikke, hvad Meningen i Grunden er med dette. Jeg ved, at hvis kun de ansvarlige maa tale om de Ting, der ligger os paa Sinde — os alle sammen, maaske med Undtagelse af det ærede Medlem Hr. Rager og det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen —, og hvis man ved „ansvarlige“ forstaar Udenrigsministre, Statsministre og maaske overhovedet ikke andre, saa har man Ret til at spørge den ansvarlige Statsminister: Hvorfor har *han* ikke talt om disse Ting noget før, naar han er saa irriteret over, at vi andre gør det? Jeg anser dette Synspunkt for forkert, men bortset herfra forbeholder vi os Ret til at sige vor Mening om de Ting, der ligger os paa Sinde, og som forekommer os at have Interesse for Land og Folk.

Jeg tror, man skal være varsom med i Tide og Utide at sætte Stemple: uansvarlige, paa Folk, der udtaler sig paa et Tidspunkt, hvor det maaske ikke passer en selv. Man skal være forsigtig dermed, ligesom man skal være forsigtig med den Linie, jeg før talte om, der har været dansk Presses, og man skal ogsaa være forsigtig

med den Linie, de to ærede Regeringsordførere har fulgt her i Dag, fordi det er farligt at ville umyndiggøre Befolkningen eller holde den i Uvidenhed om de Ting, der har den største Interesse for os alle sammen. Det, man skulde paakalde i en saadan Situation, er ikke Tavshed, ikke Passivitet, ikke Sidden-hjemme-og-vente, men det er dette, at hver eneste her i Landet virkelig interesserer sig for Tingenes Udvikling og er med til at tage Ansvar for det, der kan gøres, og for det, der skal ske.

Det er en Kendsgerning, at til Trods for, at man, som sagt, inden for største Parten af Pressen har gjort, hvad man kunde for at bibringe Befolkningen den Tro, at der var ingen Ko paa Isen, der var ingen Grund til at beskæftige sig med Tingene, man kunde kun se dem gennem Kikkert eller i hvert Fald gennem Brillen, der rakte langt, saa er der en levende Usikkerhed, en Urofølelse i hele Befolkningen. Man mærker, der er sket noget, er klar over, at det skete kan faa Følger, kanske endda er meget nær ved at faa Følger, for os, og ser sig derfor om efter Udveje. Hvis disse Udveje ikke anvises, hvis der ikke gøres noget, som kan samle Befolkningen, ja, saa risikerer man naturligvis, at det ellers afdøde „Hvad kan det nytte“-Standpunkt sejrer, og at man under dump Resignation lader Verdensbegivenhederne skylle ind over Land og Folk.

En saadan Udgang ønsker vi imidlertid ikke. Det er en Kendsgerning, at det er ikke nok at have Viljen til at sælge sit Flæsk og sit Smør og sine Æg, dér, hvor man nu engang kan finde Afsætningsmarkeder, samtidig med at man har den mest absolute Vilje til ikke at angribe andre Lande, ikke selv at paabegynde Krig. Det er ikke tilstrækkeligt. Vi har fra de senere Aars Begivenheder set mange Eksempler paa, at egen Fredsvilje, at egen pacifistisk Indstilling hjælper saa lidt, naar det gælder. Det er det, det danske Folk er ved at blive klar over, og det er det, der giver det danske Folk Ret til at tale med.

Man skal ikke leve højt paa en Sammenligning mellem Forholdene nu og Forholdene før 1914 og deraf drage den Slutning, at lykkedes det dengang at holde Danmark uden for Krigen, saa gaar det ogsaa nok nu, og saa vil det være tilstrækkeligt, hvis vi blot sikrer os visse Lagre af Kul, Olie og visse Medicinalvarer, saa klarer vi os udmærket. Situationen er en anden. Danmarks geografiske Forhold, Erhvervsforhold, Produktion, Beliggenhed og den Omstændig-